

Räddnings Plankan

NR 3 2020

En webbtidning för erfarenhetsutbyte inom området skydd mot olyckor utgiven av RäddSam F

RäddSam F är ett samarbetsorgan för 13 kommuner i Jönköpings län och Ydre kommun i Östergötlands län samt SOS Alarm.

RäddSam F - en förebild

”Kan man inget så kan man alltid bli chef”.

Det brukade farsan alltid säga och ironiskt nog sitter jag här idag och har nyligen bockat av mitt första år som räddningschef.

Efter ett telefonsamtal förkortades min chefsintro från 5 månader till 24 timmar. Dåvarande kommundirektören hade fått lämna med omedelbar verkan och Berra, tidigare räddningschef som skulle gå i välförtjänt pension i februari, blev lika snabbt befordrad till tillförordnad kommundirektör.

Året har gått rasande fort och det har varit ont om tid samtidigt som kassakistan har ekat tom. Men vad gör väl det när jag är del av ett fantastiskt lag som alla har bidragit till att rensa undan alla hinder längs vägen.

MITT LEDARSKAP FÖRSÖKER JAG BYGGA PÅ FYRA KÄRNVÄRDEN.

De är dock lättare att skriva och säga än att leva upp till. Jag är därför beroende av att min personal påminner mig om dessa och jag hoppas de visar mig denna text när jag är inne på fel spår.

GEMENSKAP - ARBETSGLÄDJE

- För att bygga en kompetent och stark organisation med duktiga brandmän niskor är det grundläggande att trivselen och arbetsglädjen är hög. Det är en förutsättning att vi mår bra för att kunna utvecklas och prestera bra. Det får gärna vara glatt vid fikabordet men när det verkligen gäller är det fullt fokus. Vi behöver även ha förståelse för våra olikheter och stötta varandra genom livets toppar och dalar.

INGEN ÄR STÖRRE ÄN LAGET

- Ett beslut kan vara dåligt för dig eller för mig men om det är bra för laget, då är det ett bra beslut.

BÄSTA IDÉN SKA ALLTID VINNA

- Det är lätt att säga att det ska vara högt i tak men det är otroligt viktigt att alla känner att de kan tycka till och påverka. Den miljö som ger snabbast utveckling kräver att alla ska kunna ”tänka högt” och få argumentera för sin sak. Att vi kan bli irriterade och frustrerade emellanåt är inget problem utan snarare vad som krävs för att föra oss framåt. Det är först när vi fattar beslut baserat på känslorna som det blir fel.

MEDBORGARNA I FOKUS

– Allt vi gör ska vi göra för att skapa trygghet för dem vi finns till för. Det är medborgarna som betalar våra löner och de har därför även rätt till full insyn i vår verksamhet.

Årets bästa dag var tveklöst 26:e augusti då vi fick tillbaka en av våra brandmän efter nästan två års frånvaro på grund av en allvarlig cykelolycka. Det blev sju långa veckor på sjukhus och vi kände nog alla en sorg och hjälplöshet den första tiden när allt såg som mörkast ut. Därför känns det nu helt fantastiskt att se dig tillbaka hos oss igen.

Välkommen tillbaka Hölle, du har varit saknad!

Jag vill även passa på att hylla Axamgruppen som gör ett fantastiskt jobb i det tysta. I både regn och rusk har de under senaste månaden snällt tvingats lyssna på våra spretiga åsikter på övningsfältet. Men de samlar samtidigt ihop vår gemensamma kunskap och kan på så sätt fortsätta driva utvecklingen framåt.

I skrivande stund håller Coronaviruset ännu världen i sitt grepp. Det ser bättre ut men ingen vet riktigt hur det kommer utvecklas eller när det tar slut. Jag hoppas ni och era nära och kära alla får vara friska.

HENRIK NILSSON
RÄDDNINGSCHEF

TRANÅS OCH YDRE KOMMUNER

Bild första sida: Sveriges ställföreträdande arméchef, brigadgeneral Laura Swaan Wrede flankerad av Jan Karlsson och Fredrik Björnberg.

Stf arméchefen imponerad av samövning: "Ni är en förebild"

Samarbeten mellan Försvarsmakten och civila instanser som Räddningstjänsten kommer bli allt viktigare i framtiden. Det spår Sveriges ställföreträdande arméchef, brigadgeneral Laura Swaan Wrede, som nyligen imponerades av en samövning parterna emellan i Jönköping.

ÖVNINGEN

Övningen, inom ramen för RäddSam F, på Axamo övningsfält simulerade en olycka på vattnet och till skillnad från andra övningar hade räddningstjänstens styrkor denna gång dykare från Ing2 i Eksjö till sitt förfogande. En resurs som vanligtvis inte finns till hands men som ändå vittnar om de båda parternas vilja att framöver hitta nya samarbetsformer.

ÖVA TILLSAMMANS ALLT VIKTIGARE

På plats för att bevittna övningen var ställföreträdande arméchef Laura Swaan Wrede som menade att det kommer bli allt viktigare att i framtiden förena totalförsvarets resurser och öva tillsammans.

- Det tycker jag är en förutsättning både ur ett samhällsekonomiskt perspektiv och för att lära av varandra. Scenarierna ser annorlunda ut i dag än vad de gjorde för kanske 30 år sedan och det är viktigt att vi tar ansvar för totalförsvaret tillsammans, menade hon.

Hur långt Sveriges totalförsvaret kommit och hur långt det har kvar att gå innan det uppnår önskvärd kapacitet tyckte hon dock var svårare att avgöra.

- Ur mitt perspektiv är det jättesvårt att säga. Det är ett arbete som startade för ett par år sedan och som pågår, men jag kan se att det finns förbättringspotential. Samövningen i Jönköping var i Swaan Wredes ögon ett steg i rätt riktning.

- Jag tycker att det är fantastiskt att ni fått till sådan samverkan här i Jönköpings län och i Ydre. Ni är nog en förebild för många andra ute i landet och jag hoppas att ni sprider den här kunskapen på era håll. Jag ska berätta om det här. För mig har det varit en väldigt väl investerad dag där jag fått lära mig mycket, avslutade hon.

PATRIK KLAVEBÄCK
BEREDSKAPSHANDLÄGGARE
EKSJÖ KOMMUN

Brand i person, äldreboende Gislaved

Under en förmiddag i somras gick larm om brand i person på ett äldreboende i Gislaveds kommun. Larmet kommer in som brand i byggnad och det är först något oklart om det brinner i byggnaden eller utomhus men det visar sig vara i en person som sitter i rullstol utomhus. Närmaste räddningsstyrka och 7080 larmas. 7180 som överhör larmet åker också på eget initiativ till platsen eftersom larminformationen tyder på en allvarlig händelse.

FIP är först på plats och konstaterar att personen är mycket svårt bränd och sitter kvar i sin rullstol utomhus men skyld. Några livsuppehållande åtgärder är inte påbörjade av boendets sjukvårdspersonal och personen är synbart avliden på plats. FIP:en ger därför order till styrkan att inte komma fram i syfte att begränsa exponeringen av händelsen.

HÄNDELSEFÖRLOPP

När 7080 och 7180 kommer fram så börjar en bild klarna av händelsen och efterarbetet delas upp; 7080 tar hand om förskolepersonal i angränsande förskola som larmat samt fastighets-skötare som deltagit i släckningen medan 7180 tar hand om chef och anställda på äldreboendet samt synkroniserar arbetet med mediainformation, polisens arbete på plats och det drabbade sammanhanget i stort.

INRIKTNING OCH KRISSTÖD

Arbetet fick därför tre tydliga inriktningar; krisstöd för kommunal personal, extern information och samverkan samt upprätthålla verksamheten på boendet. Den stora delen av arbetet för 7080 och 7180 blev därför att stötta med att initiera krisstöd samt skapa förutsättningar för uthållighet i krisstödet. Bara någon vecka innan händelsen hade Gislaveds kommun infört en tjänst för chefer att använda vid behov av akut krisstöd för drabbad personal där en del är att en krisstödjare kommer ut till platsen. Vid denna händelse nyttjades detta för

första gången.

Det kan nämnas i sammanhanget att branden inträffade samtidigt som socialförvaltningen hade ett morgonmöte med alla enhetschefer via Skype om lägesbild utifrån corona. Det gjorde att socialförvaltningen snabbt kunde ställa om och stötta boendet eftersom man redan hade stabsresurser igång centralt.

UPPFÖLJNING

Arbetet för 7080 och 7180 tog i stort sett hela dagen och dagarna efter hölls uppföljning med respektive områden man arbetat med. Det blev därefter inte aktuellt med ytterligare medverkan från räddningstjänsten eftersom bedömningen var att respektive förvaltning hade satt in ordentligt med resurser och att bra stöd fanns internt.

ERFARENHETER

- Bra att vara två ledningsenheter vid dödsbränder för att dela upp arbetet på plats.
- God personkännedom mellan förvaltningarna underlättade hanteringen.
- De av kommunen i förväg uppgjorda kriskorten gjorde att det var lätt att få kontakt med de som var berörda för informations-spridning.
- Det är bra att samordna mediainformationen med polisens presstalesperson så att behovet av information kan tillgodoses men hänsyn tas till bl a dödsbud.
- Det ordnades fram gott om resurser på boendet via socialförvaltningen med bl a extra personal och möjlighet att bara sitta ned och prata både första dagen och följande.
- Förutom räddningstjänstens dödsbrandutredning har socialförvaltningen gjort en Lex Sarah-anmälan och utredning. Genom att dela erfarenheterna mellan utredarna så har respektive utredning kunnat göras ännu mer effektiv inom respektive lagrum.

JOHAN RÖNMARK

RÄDDNINGSTJÄNSTEN GISLAVED-GNOSJÖ

7180 VID INSATSEN

Ny app ska tillgängliggöra information om farliga ämnen

Nu släpper MSB en app som ska hjälpa blåljuspersonal att snabbt få information om ett farligt ämne.

- Appen ger bland annat information om hur märkningen av ämnet ser ut, vilka egenskaper ämnet har och vilket avstånd man rekommenderar att spärra av vid en läcka, säger Magnus Levein på MSB.

DATABAS

MSB tillhandahåller sedan länge en stor databas för bland annat information om farliga ämnen som tidigare endast gått att nå via dator. Nu har en app utvecklats för att informationen ska vara tillgänglig var man än befinner sig, även utan uppkoppling. Appen innehåller närmare 5 000 ämnesposter och ger användaren viktig information om farliga ämnen. Den riktar sig främst till personal inom räddningstjänst, ambulans, polis och kustbevakning.

EXEMPELVIS KAN DU FÅ REDA PÅ:

- ämnets egenskaper
- transport- och märkningsregler
- vilket avstånd man rekommenderar att spärra av vid en läcka
- på vilket sätt ämnet är farligt (förgiftningsrisk, brandfara med mera)
- handfasta rekommendationer som vänder sig till räddningspersonal på plats

- Appen har varit efterfrågad och vi är nu glada att kunna erbjuda den. Exempelvis kan räddningspersonal vid en olycka mata in siffrorna från farligt gods-skylden för att få reda på vilket ämne som transporteras, och för att få stöd i hur ämnet ska hanteras på ett säkert sätt, säger Magnus Levein, handläggare på MSB:s enhet för naturolyckor och beslutsstödsystem.

FINNS DÄR APPAR FINNS

Appen finns i Google Play och Appstore

och heter "Farliga ämnen". Databasen sparas lokalt vilket innebär att den är tillgänglig även utan internetuppkoppling.

FAKTA OM APPEN FARLIGA ÄMNINGEN

Farliga ämnen ingår i beslutsstödet MSB RIB, och används för att söka information om farliga kemikalier och andra produkter som klassificeras som farligt gods. Sökningar kan bland annat göras utifrån namn (på svenska, engelska, tyska eller franska), produktens UN-nummer eller kemikaliens CAS-nummer. Appen vänder sig i första hand till blåljuspersonal men kan användas av vem som helst. Information i Farliga ämnen utgörs av bland annat fysikaliska data om ämnet (exempelvis smältpunkt, kokpunkt och brännbarhetsområde) gränsvärden, transport- och märkningsregler, men där finns också direkta råd till räddningspersonal vid en räddningsinsats.

Från övre raden, vänster: Daniel Moberg, Tobias Arvåsen, Jan Karlsson, Bernt Karlsson, Niclas Sjöblom.

Från vänster, nedre rande: Håkan Joakimsson, Mikael Strandner, Michael Simmeborn.

Axamodagarna 2020

Under årets Axamodagar som löpt i 26 dagar har 470 brandmän och brandbefäl från länet övat på Axamo.

Momentledarna är nöjda med de resultat som årets räddningsenheter och ledningsenheter åstadkommit vid övningarna. Generellt anser man att nivån på kvalitet samt utförande höjts på flera plan liksom att man tagit till sig och praktiserar utefter antagna länsgemensamma rutiner och riktlinjer. Sami, övningsservice från Jönköping, har under alla dessa dagar varit på plats och sett till att all logistik, covidanpassning och måltider fungerat klanderfritt, stort tack Sami!

MOMENT SOM GENOMFÖRDES **Brand i byggnad, verkstad med angränsande bostäder**

Framgångsfaktor att ha en beredskap och plan för att kunna ställa om organisationen för vad som är viktigast, exempelvis ett akut omhändertagande för person som har hoppat. Stor variation gällande rutiner för medtagande av revitox/räddningsmask vid livräddningssituationer.

Förslag åtgärd: Insatsövningsupplägg vid rökövningar lokalt med revitox/räddningsmask-moment samt övning

av inträngning i byggnader med lång angreppsväg.

Trafikolycka farligt gods med gasflaskor

Framgångsfaktor att fort få fram personal för avspärrning av området för att undvika att få in utomstående till skadepplatsen. Flera grupper spärrar dock inte av tillräckligt eller missar anslutande vägar. Överlag goda kunskaper kring metodik vid hantering av gasflaskor och acetylen samt farligt godstransporter, dock går det att förstärka zonindelningstänket och kunna sin indikeringsutrustning.

Förslag åtgärd: Fortsatt lokala övningar kring farligt gods med tonvikt på livräddning, avspärrning, inrymning/utrymning och identifiering. Informera om att beställning och nedladdning från MSB av åtgärdskalender "Först på plats vid händelser med farliga ämnen CBRNE alternativt genomförande av övning via fortbildningstjänsten. Intern utbildning för stationer som innehar/kan komma i kontakt med explosimeter.

Trafikolycka voltad personbil som kolliderat med mopedist.

Överlag goda exempel på lösningar av omhändertagande av drabbade. Framgångs-

Artikeln fortsätter på nästa sida

faktorer att alltid söka av skadeplats och identifiera vad som inträffat.
Förslag åtgärd: Fortsatt intern övning och utbildning lokalt kring spinal rörelsebe-
gränsning vid trauma.

Explosion med handgranat utanför entrédörr

Överlag stor respekt för explosiva ämnen men viss osäkerhet kring praktiskt agerande. Viktigt att kunskaper finns kring så att tillräcklig hög skyddsnivå hålls vid insatser. Framgångsfaktorer vid insatser har varit tidig indikering, val av en alternativ angreppsväg och att avspärning genomförs tidigt i insatsen.
Förslag åtgärd: Fortsatta kunskapsupphöjande åtgärder inom området för explosiva ämnen ex. vid befälsträffar.

are, dörrkontroll, dörrbrytning och användning av fläkt fungerar bra överlag. Utifrån händelsen måste åtgärderna vidtagas i rätt ordning. Vid flera insatserna sker standardrutiner och man utför en sak i taget varvid de prioriterade och tidskritiska åtgärderna ibland missas eller sker i fel ordning. Det finns utvecklingsmöjligheter i detta för att få en ännu effektivare insats med att SL prioriterar och styr vilken följd arbetet ska ske på ett tydligare sätt (uppgiftsledning).

Förslag åtgärder: Uppstartsövningar läggs in i övningsschema för 2021 som specifik övning. SL ansvarar för att när tid finnes över vid övriga övningar, öva uppstarter. Firestudio-spel tags fram för befälsövningar för att stärka uppgiftsledningsmoment.

Drunkningsolycka efter kollision båt och vattenskoter

Överlag bra insatser vid drunkningsolyckan. Framgångsfaktorer har varit att flera

sökmoment genomförs samtidigt och koordinerat samt ett en framförhållningsplan och kunskap finns för externa enheter så som dykare, helikopter, JRCC, sonarhet och drönare.

Förslag åtgärder: Rutin kring sökmetodik tags fram länsgemensamt och implementeras under 2021.

DANIEL MOBERG
BRANDINGENJÖR

HÖGLANDETS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND

Axamodagarna 2020

Brand i byggnad, mindre villa

Viktigt att personalen känner sig trygg med personlig utrustning och att moment fullföljs ex. med påklädnad, luftning av strålrör, korrekt pumptryck, öppna flödet fullt från grenrör etc. Enskilda moment som omedelbar åtgärd med pulversläck-

Bröstcancerfonden

Lag 4 i Jönköping har skänkt pengar till bröstcancerfonden för varje armhävning som gjorts.

2000 armhävningar resulterade i en rejäl slant och tillsammans med övrig personal så har summan kommit upp i 6450 kronor i skrivande stund.

www.cancerfonden.se/insamlingar/armhavningsbossan

- Jag vill tacka alla som skänkt pengar till vår insamling. Jag låter bössan vara öppen ett tag till så ni som tänkt skänka men inte hunnit, får chansen.

Jonas Holmér, lagansvarigt befäl, Lag 4.

En dumlekola var 15:e minut...

Ny mall för enkel erfarenhetsåterföring

I RäddSam F finns en gemensam rutin för olycksutredning och de nivåer som ska tillämpas vid vissa olyckor.

Alla olyckor kräver inte en lång utredning med separat utredare för att tillvara ta bra erfarenheter. Därför finns nu en mall för enklare olycksutredning och erfarenhetsåterföring som går att använda vid de flesta olyckor där det finns erfarenheter att sprida till såväl egen station som RäddSam F.

Målet har varit att alla befäl ska kunna göra en sammanställning genom att enbart använda vägledningen i mallen och resultatet ska kunna användas direkt som ett övningsunderlag oavsett hel- eller deltidsstation. Respektive ansvarig i organisationen beslutar om när den kan användas och när en fördjupad utredning (nivå 3) ska användas, men inget hindrar att de används parallellt.

Du hittar mallen på raddsamf.se.

JOHAN RÖNMARK
RÄDDNINGSTJÄNSTEN GISLAVED-GNOSJÖ

PÅR LILJEKVIST
STF RÄDDNINGSCHEF
RÄDDNINGSTJÄNSTEN VÄRNAMO

OPERATIV RUTIN FÖR RÄDDSAM F
MED ANLEDNING AV COVID-19-
INFEKTION

[Läs mer här](#)

Räddningsplankan
ges ut av RäddSam F

Ansvarig utgivare
Göran Melin
goran.melin@jonkoping.se

Redaktör
Maria Boqvist
maria.boqvist@jonkoping.se

Redaktionskommitté
RäddSam F-kontoret

RäddSam F
Kansli på Högländets
räddningstjänstförbund

Postadress
Högländets räddningstjänstförbund
571 80 Nässjö

Webbplats
www.raddsamf.se

Telefon
0383-46 77 00

E-post
hoglandet@raddningstjansten.com

